

Méhészeti Közlöny

AZ ERDÉLYRÉSZI MÉHÉSZ-EGYELET SZAKKÖZLÖNYE.

MEGJELENIK MINDEN HÓ 1-ÉN.

A lap szellemi részét érdeklő közlemények a „Méhészeti Közlöny“ szerkesztőségéhez czimzendők:

Kolozsvár, Bástya-utca, 9. szám.
Reklamatiok-, hirdetésekre vonatkozó megkeresések *Wieder* József főtitkárhoz intézendők (Hosszu-utca 22.), a pénzküldemények: *Biró* Gyula egyleti pénztárnokhoz intézendők Kolozsvárt (Nagy-utca 44. szám).

Rendes tagok 2 frt (4 korona), külső tagok 1 frt (2 korona) tagsági díjért a „Méhészeti Közlöny“-t is kapják.

Hirdetés díja: garmond soronként 8 kr. (16 fillér). Egy egész oldal: 3 frt (6 korona). Fél oldal: 1 frt 50 kr. (3 korona). Egyleti tagok, éves és féléves hirdetők 25% leengedésben részesülnek.

A kéziratokat nem adjuk vissza.

Megtermékenyedik-e az anya, miután már terméketlenül petézni kezdett?

Nagy néha megesisik, hogy anyátlan családnál, vagy anyásításkor, az építményt átvizsgálva, púpos, azaz herefiasítást találunk, utóbb pedig ugyanott 1--2 hét multán rendes munkás fiasítást lelünk.

Miképpen kellessék ezen jelenséget magyarázni? Tévedne az nagyot, ki ebből azt következtetné, hogy ime az anya már herepetező volt s azután megtermékenyült, minck következtében azontul termékeny, azaz nőnemű petéket rakott, munkásokat fiasított.

Csupán azon ritka eset fordulhat elé, hogy az anya megtermékenyülése után valami oknál fogva, talán a nemző részek még némi rendellenes működésénél fogva, petezésének elején többé-kevésbé oiy petéket rak, melyekből herék fejlődnek ki. Ez a petezési zavar azonban alig tart pár napig s azután petézése rendessé válik.

A midőn anyátlanság után előbb herepetezést, azután pedig rendes munkásköltést észlelünk, az onnan ered, hogy az anya késedelemmel termékenyült, vagy talán a méhcsalád költés után erősen vágyódván: egyes munkás méhek herepetezőkké, tojókká

válnak és a fiatal még terméketlen anya, vagy esetleg anyabölcső jelenléte daczára petéznek. Ezen álnyáknak nevezett tojó munkások az anya petezéséig is belekontárkodnak az anya mesterségébe s így előbb észleljük a herepetézést s csak azután a rendes munkás fiasítást.

Ha az anya petézni kezdett, többé meg nem termékenyül. Ugyanazon okok szüntetik meg a herepetező anyának párosodási vágyát, a melyek egyáltalában a már termékenyült és petező anyánál a további párosodást megszüntetik.

Midőn a méhcsaládnak hosszabb ideig nem volt költése: nem engedi az anyát, hogy petezésében szüneteljen, e nélkül pedig az anya a pázásra ki nem röpülhet, tehát a petező anyának lehetetlen a nászkiröpülés. Más oknál fogva sem termékenyülhet a herepetező anya, még pedig azért, mert a petezés megindultával a nemzőrészek már ez irányban vannak igénybe véve s a nádra a párosodás által való eldugulása az anya elpusztulását is okozhatná.

Különben elég könnyen meggyőződhetünk a valóságról, ha az állítólag herepetezés után termékenyült anyát a családból kifogjuk. Meg fogjuk ugyanis látni, hogy a herepetezés ismét előállt, t. i. hogy ugy azelőtt, mint jelenleg tojó munkásoktól ered a hereköltés.

Valló János.

Az anyásításról.

Legtöbb hibát követnek el a kezdő méhészek az anyásításnál. Ezek a hibák mind helyrehozhatlanok; mert az anya életébe kerülnek; ezért, habár nem is ujdonság az, a mit e tárgyra vonatkozólag adhatok: szükségesnek tartom mégis tapasztalataimból egyetmást közölni.

Valahányszor anyásítani akar a méhész, gondolja meg, hogy az *anya a család*, és semmit se végezzen a nélkül, hogy az eredményt előre meg ne fontolná.

Az anyásítás mindig nagy óvatosságot igényel, ha nem akarjuk az anya életét veszélynek kitenni.

Legkönnyebb az anyásítás, midőn a család az anya elvesztése miatt még nyughatatlan. Ebben az esetben, ha nincs a családban pete, legtöbbször elfogadják a *szabadon beeresztett anyát is*.

Mint hogy azonban hasonló esetekben megtörtént, hogy az anyát elpusztították: ajánlom, hogy az anyásításnál *mindig* használjon a méhésztanya-zárót.

A legegyszerűbb anyazáró az, a melyet sodronybólvaló rostaszövetből maga a méhésztanya készít. Ha a szövetből vágunk egy darabot és azt rá huzzuk valami véső nyélfelére: kész az anyazáró. Arra azonban vigyázni kell, hogy se igen rövid, se igen keskeny ne legyen. Legarányosabb a $3\frac{1}{2}$ cm. széles és 4 cm. magas.

Az anyát a sodrony borítóba helyezzük, annak az alsó, szabadon álló részét tenyerünkkel, vagy parafa dugóval lefedjük, azután az anyásítandó családban, egyik, felső lépbe óvatosan benyomjuk és pedig olyan mélyen, hogy az a helyéből, még nagyobb hő esetében se mozduljon el. Az nem okoz semmi bajt, ha az anyával egy pár munkás méh is kerül a borító alá. De nem szükséges, (mint némely méhésztanya állítja,) hogy az anyát mellé kíséretet is adjunk. Vannak olyan anyazárók, melyekbe kézzel helyezzük be az anyát és vagy tolókával, vagy az úgynevezett méh-kandis-sal zárjuk el a kijáratot. Az anyának kézzel való megfogását nem ajánlom, különösen kezdőnek, mert könnyen az anyát életét veszélyeztető sérülést szenvedhet, vagy nyomorék lesz. A méh-kandis-sal is felesleges az időt pazarolni. Ez az eljárás különben abból áll, hogy méz és finom cukorporból tésztazerű gyurmát készítünk, s mikor olyan kemény állományú, hogy nem ragad, de még nyujtani lehet, abból 3–4 milliméter vastag lapot készítünk s az anyaborító nyílását avval zárjuk el, a helyett, hogy a lépre nyomnánk. Ennél az eljárásnál magok a méhek szabadítják ki az anyát, és pedig, mire a csemege zárját lenyalják, meg is barátkoztak az idegen szagú anyával.

Mikor az anyaborítót a lépre alkalmazzuk, a méhésztanyának kell az anyát kiszabadítani, a mi a borítónak a helyébőlvaló óvatos kimozdításával történik meg. Erre pedig alkalmas időpont, midőn a borító körül gyűlt csomó és az egész méhcsalád csendes.

További szabályok még az anyásításnál, hogy abba a családba, melyből kiöltük az öreg anyát, a friss termékeny anyát nyomban adjuk be, mert ha az anyaház építéséhez fogott, csak az anyaházak elrombolása után fogadja el.

2. Terméketlen anyával csak abban az esethen anyásítsunk, ha más anya nem áll rendelkezésre, mert ez csak az első raj kibocsájtása utáni első 3 nap alatt sikerül biztosan.

3. Ha az anyát a népével adjuk be, előbb tegyük az egyesítendő családot egyszaguvá a törzscsaláddal, a mi könnyen megtörténik a már előadott módokon.

4. Az ályanyás családba se termékeny, se terméketlen anyát ne adjunk, mert biztos, hogy leöli. Simay L. Tivadar.

Az ályanyás családok kezeléséről.

Az ályanyás családok kezelése kérdésében még mindig eltérő nézetek nyilvánulnak a szakirodalomban is.

Az »Ill. Bienen Zeitung« legutóbbi füzetében e tárgyról hosszabb értekezés jelent meg, a melyben a szerző azt állítja, hogy ő az ályanyás családba beakaszt egy lépet néppel és termékeny anyával, melyet az ályanyás család elfogad. Huszonnégy óra múlva az anyát kifogja és visszaereszti abba a családba, a honnan kivette. Az ályanyás család, a léppel együtt beadott fiasításból anyaházat nevel, miközben a tojó munkások beszüntetik a petézést. Ekkor vagy boltozott anyaházat, vagy terméketlen anyát, avagy pedig termékeny anyát kell beadni és rendben lesz a család.

Sokszor tettem már kísérletet és sokféleképen, hogy az ályanyás családot rendbehozzam, és pedig adtam fiatal népet, 3 napnál nem idősebb petével; el is kezdték építeni az anyabölcsőket, de mielőtt az anya kikelt volna, szétrombolták, és tovább folytatták az ályanyák a petézést. A beboltozott anyaházakkal sem voltam szerencsésebb; mert azokat is szétrombolták, habár minden egyes esetben a legnagyobb óvatossággal jártam el, és 2—3 napig kupag alatt tartottam az anyabölcsőt; ép úgy történt a terméketlen és termékeny anyával is, mert a midőn azokat az anyazár alul kiszabadítottam: azonnal elpusztították.

Ha az ályanyaság csak kezdetleges baj, vagyis nincs még a csaláiban sok tojó munkás méh, és a termékeny anyával, vagy beboltozott anyaházzal, legalább annyi népet adunk be, a mennyi képes megvédelmezni az ályanyás család támadása ellen a beadott anyát vagy anyaházat: ebben az esetben sikerül az előadott módon meganyásítani az ályanyás családot, de egy keretnyi nép már

másodrendű családnak sem elégséges a sikeres ellenállásra, s így nemcsak a beadott népet és anyát tesszük ki az elpusztulás veszedelemének, hanem a küzdelem folyamán, a mi igen természetes, az ályanyás család népe is meg fog fogyatkozni.

Van azonban egy mód arra, hogy egyetlen, vagy legfőnebb két jó népes kerettel biztosan segíthetünk az ályanyaságon; ha t. i. az ályanyás családot eltávolítjuk a helyről, még pedig elvisszük méhesünk legtávolabb eső részébe, úgy, hogy legalább 25 lépés távolra legyen, azután egy üres kaptárt szabályszerűen felszerelve, abba akasztunk egy pár keretet, megfelelő néppel és termékeny anyával. A rajzási időszakban megfelelő a beboltozott anyaház is. Az ályanyás családot a következő nap reggelig zárva tartjuk, hogy a régi helyekre visszatérő méhek egyszerre nagy tömegben ne támadhassanak az ályanyás család helyét elfoglaló gyöngé családra. A következő nap az ályanyás családból a gyűjtő méhek visszazálingóznak és minden ellenállás nélkül bevonulnak az ályanyás család helyére állított kaptárba. A tojó méhek, az eltávolított kaptárban maradnak, a honnan egy pár nap múlva ki lehet őket söpörni. Ha ezt a műveletet ősszel, vagy kora tavasszal hajtjuk végre, mikor tartani lehet a rablástól, az ályanyás család röpnilyását csak a reggeli és a késő délutáni órákban hagyjuk nyitva és harmadnapra az ályanyás családot kisöpörhetjük, a mikor a gyűjtő méhek mind visszamennek régi helyökre.

J. Juhos Márton.

Le a kénezéssel!

Ritka méhész fordít elég gondot az üres lépek megóvására. Szinte sajnálja az ember a szegény méheket, mikor látja, hogy sok méhész valamely zeg-zúgba belökött üres lépeket éppen mikor szükség van rájuk, akkor keresi elő s a molyoktól össze-vissza rongálva adja be, hogy a helyrehozhatatlant valahogy kitatarozzák. Pedig a ki a méhészettel behatóan foglalkozik, tudja, tudnia kell, mily megbecsülhetetlen a kiépített lép. Sőt olyat is láttam, hogy egy sereg korábban kiszedett inézes keretét egy méhésznek annyira tönkre tették, hogy a betelelésnél a méheknek nem lehetett beadni. Én legalább idáig minden oldalról a kénezést hallottam, mint biztos szert a molyok pusztítása ellen. Megvallom, hogy a ként c célra még sem használtam soha. Tehát se hasznos, se káros voltáról

nem szólhatok. S most, midőn egy méhésztárs a kénezés hátrányait ismerteti, olyan szert szeretnék a méhésztárs urak becses figyelmébe ajánlani, a mely az üres lépeket a molyoktól megóvjá, de sőt a keretes méz eltartását is lehetővé tegye s hogy az méhekre és emberre egyaránt ártalmatlan legyen. E célra első sorban szükséges egy jól záró nagy láda. De ezt megelőzőleg a láda fenekére tisztított ierpentinbe mártott tenyérnyi rongyokat teszünk a láda nagyságához képest 5—6 darabot egy-egy sorra. Az után következő sor lépre hasonlóan ugyanannyit. A végső sor tetejére rakott rongy fejezi be a műtétet. Ekkor a láda fedelét leeresztjük, lezárjuk. Ha jó légmentes, annál jobb. Tisz-husz krajczár áru tisztított terpentin egy pár száz keret megóvására tavasztól ősziig bőven elégséges. A méhek a terpentin szagot nem utálják, sőt mondhatni, hogy szeretik. Ha pedig azt akarjuk, hogy csemegének szánt lépesmézünkön a terpentin ne érezzék, használat előtt pár napig szellős helyre tesszük, mely idő alatt a terpentin szag elillan. Én a lépeket, feleségem pedig téli bundáját s egyéb olyan ruháinkat, a melyeknek a moly árthatna, már évtizedek óta ilyen módon óvja meg a molyoktól s pedig a kora tavasszal eltett téli ruháknak, míg szükség nincs rájuk, után se néz. S ekkor egy pár napi szelöltetés után használatba vesszük.

Tóth Tamás.

Szemle.

= Svájcban több méhészeti megfigyelő állomás van. Berendezésöket alább közöljük, itt a következő érdekes adatokat közöljük jelentésükből. A méhcsaládok fogyasztása középtértékben a téli pihenés alatt a következő volt: november 0'6 kgr., december 0'6 kgr., január 0'9 kgr., február 1'4 kgr., márczius 2'4 kgr. A márcziusi nagymérvű fogyasztás összefügg az álczák fokozott növésvcl. (L' Apicoltare, Milano 1897. Nr. 5.)

|| Egy egy ilyen méhészeti megfigyelő állomás berendezéséhez nem kell sok holmi. Egy pontosan működő tizedesmérleg, egy jó hőmérő. A mérleg esőtől védett helyen legyen fölállítva. 100 kgr. hordképesség elég. A mérlegre egy jó közepes családot helyezünk. Hogy a légköri nedvesség ne hasson zavarólag, a mérleg és kaptár is olajfestéssel van bevonva. Legjobb dél-dél-kelet irány-

ban felállítani s a kaptárok alatti és előtti hely száraz legyen. Télen szükség van kisebb súlyokra is, pl. 1, 5, 10, 20 gr.-osokra, hogy az ekkor bekövetkező kisterjedelmű oscillatiokat is pontosan lehessen megmérni. A hőmérő mindig árnyékban legyen, de minden oldalról levegővel körül véve. A házak tornáczai erre a célra nem alkalmasak, mert a belülről kiáramló meleg nem marad hatás nélkül a hőmérőre.

A svájcziaiak télen csak minden 10-ik napon, a főmézelő idény előtt és után minden reggel, a főmézelés tartama alatt minden nap reggel és este végeznek mérést. A súlykisebbedés a főhordás idejében egy éjszaka igen tekintélyes — 1000 gr. is lehet. Természetesen minél több nektárt hordanak be egy nap, annál nagyobb az éjszakai súlyapadás. Viszont sokkal kisebb, midőn a méhek tarlózhatnak, mert ilyenkor a nektár sokkal sűrűbb. Mindennemű észleletet följegyeznek, pl. súlykülönbség, népesség, szél, röpülés, virágzó növények, eső, harmat stb. a mérlegen levő kaptáron tett megfigyeléseken kívül.

A mérlegen levő kaptárban a munkálatok lehetőleg a röpülés beszünetése után este, vagy a kiröpülés megkezdése előtt reggel végzendők és pedig lehetőleg nagy kimérettel de egyszersmind gyorsan is végzendők.

Az ilyen megfigyelő állomások haszna igen nagy, főleg ha úgy volna mindenütt, mint Svájcban, hol rendszeren van minden 20 családdal bíró méhésznek egy családja mérlegen, legalább a főhordás idején. Mert pl. tavasszal az időjárás egy-egy hirtelen változása nagyban megváltoztathatja a mézhordás minőségét. Valóban a mérleg egyedül, a mely képesíti a méhészt helyes következtetések levonására. ilyen hirtelen változások állanak be ősszel is, mikor a méhek tarlózhatnak, pl. 1893-ban 3 nap tartama alatt naponta 9 kgr.-ot emelkedett a kaptár súlya. Ilyenkor a ki elmulassza a kellő mennyiségű üres lép betételét, eleve gyöngíti az egész évi mézhozamot. Csak így lehet megtudni pontosan az időjárás befolyását egyes növények nektártermelésére stb. De továbbá csak a mérleg segítségével lehet pontosan megtudni a napi fogyasztás mennyiségét bármely időszakban stb. (L' Apicoltore, Milano 1897. 5.)

+ Davos (Grigioni) állomáson (Svájcban) 1400 méter ten-

gerszin feletti magasságban a méhek, német fajuk, jól találták magukat. Megtartották erejüket, élénkségüket s nem röpültek minden időben ki, mint a carnioliai méhek, melyek sokat rajoztak, de keveset gyűjtöttek. (U. o.)

⊙ Egyes állomásokon azt észlelték, hogy a befödött keretes lépes méz két hónap alatt 32—50 gr.-ot veszített súlyából. (U. o.)

□ A »Revue éclectique d'apiculture« (1897. február) mint a fiasítás rothadás kitűnő ellenszerét ajánlja a karbolsavat. 5 gr. karbolsavat kell fölö'dani egy pohár (mekkorában?) mézes vízben s vele a lépeket kell permetezni. (U. o.)

* * Plateau prof. 1895 nyarán megállapította, hogy a GeorGINAVIRÁGOK, ha különböző színű papirdarabokkal vagy zöld levelekkel vannak is eltakarva, számos bogár látogatja őket s ebből azt következtette, hogy nem a virág alakja, sem a színe az, a mi a bogarakat csalogatja.

Ezek az eredmények olyan mérvű ellentétben állanak a most uralkodó ide vonatkozó nézetekkel, hogy Plateau jónak látta ismételni kísérleteit a genti botanikus kertben, a mezőn és saját kertjében.

Szándékosan egy külföldi növényt *Heracleum Fischerii*-t választotta ez uttal, hogy azon ellenvetést megczáfolja, mintha a bogarak megszokás alapján keresnék föl. Az első virágot, mely a tőn nyilott, Rhabarbara levelekkel takarta el, mert ezek színe nagyon hasonlít a *Heracleum* zöldjéhez. Mindezek daczára kevés bogár látogatta meg, 30 percz alatt 7 látogatója volt, ezek között 3 méh-félő. A bogarak magaviselete feltűnő volt. A virágot takaró zöld levélre ültek, a növényt körül röpülték s gyakran alulról jutottak a nektárhoz.

A következő nap több virág nyilott s szintén úgy takarta be. 1 1/2 órai megfigyelés alatt 45 bogár látogatta meg. Ezek az eredmények tehát teljesen megfelelnek a Dahlian nyert eredményeknek.

Ez a kérdés: A virágok koronája csalogatja-e a bogarakat? még azon kísérlet által is megoldható, ha a virágleveleket levágjuk. Darwin a *Lobelia erinus*on végzett ilyen kísérletei alapján mondotta ki, hogy a színes koronalevelek csalogatják a bogarakat.

Plateau két tő Lobeliával kísérletezett. A két virágot 50 cm. távolra helyezte egymástól, más növények között. Kevés bogár látogatta őket s kevés — méh-féle sohasem — szívott nektárt. Most egyik tőn az összes virágokról levágta a két felső s alsó virágleveleket, ügyelve, hogy munkája közben kézzel lehetőleg ne érintse a növényt. Most egyik tő tele volt szép kék virággal, míg a másik közelről is elvirágozottnak látszott. 3 ízben figyelte meg, mindig 1—1½ óráig. Az ép virágokat átlag 62, a jenyirottakat 41 bogár látogatta meg: Eristalis, dongó, darázs, több pillangó. 33, illetőleg 25 bogár nektárt is szívott.

Hasonló eredményekre jutott Plateau más növényeknél is. Ugy, hogy kísérletei alapján kimondhatta: hogy a színes viráglevelek a bogarak odacsalogatásánál csupán alárendelt szerepet játszanak.

De mi hát az, a mi a bogarakat a virágokhoz csalogatják?

Plateau más buvárokkal, nevezetesen Errerával és Gevaerttel egyetértőleg azt állítja, hogy a virágokban kiválasztott nektárnak illata az.

Ha ez a feltétel helyes, akkor a következő három tételnek kell bebizonyíthatni:

1. A bogaraknak teljesen közömbösöknek kell lenniök ugyanazon virág különböző fajainak eltérő színei iránt.

2. Vonázkodás nélkül kell olyan virágokat fölkeresni, melyeket addig kerültek, ha azok nektárt választanak el, vagy ha mézzel vannak bekenve.

3. Beszüntetik látogatásaikat az olyan virágokon, melyeket addig szorgalmasan látogattak, ha nektáriumait eltávolítjuk s újra megkezdik a látogatásokat, ha újra mézet teszünk beléjük.

Darwinnak a *Dictamnus fraxinellán*, *Primula verisen* stb., Bonniernek a *Centaurea Cyanus*, *Digitalis purpurea*, *Brassica oleracea* stb., Plateaunak a *Dahlia variabilis*, *Scabiosa atropurpurea* stb. tett kísérleteiből kitűnt, hogy a virág színe vajmi kevéssé van befolyással a bogarak látogatásának sűrűségére. Plateau szerint a virágok színe csak akkor van nagyobb — de akkor sem elhatározó — befolyással, ha ugyanazon színű virág tömegesen fordul elő.

A második pontra vonatkozólag Darwin írja, hogy 14 napon át észlelt egy falon nőtt *Linaria cymbalaria* tőt s egyetlen bogár

sem látogatta meg, míg egy következő rendkívüli forró napon számos méh szívott nectárt rajta. Honnan tudták meg a méhek oly hirtelen, hogy nektár van a virágokban? Minden valószínűség szerint az illatról.

Bonnier a Pulmunarián észlelte, hogy hosszas esőzés után következő forró napon számos méh látogatta meg, holott rendes körülmények között a csövek hosszúsága miatt nem érik el a nektárt s ezért a rendes látogatók a dongóknak.

Pérez 1894-ben megpróbálta virágokat mesterségesen látni el mézzel. A Pelargonium zonale szép skarlát vörös virágaiba — melyeket a méhek különben soha sem keresnek föl — tett mézet s a méhek azonnal kezdték látogatni. Plateau ezeket az eredményeket megerősíti ezen és számos más virágon tett kísérletei alapján.

A 3-ik bebizonyítására tett kísérletei Plateaunak ujak s nagy nehézséggel járnak, mert a nektáriumokat eltávolítani, a virág lényeges megváltoztatása nélkül, rendesen lehetetlen. Égyelőre csak compositákat talált e célra alkalmasnak. A Dahlia variabilis virágjából a kögvirágokat eltávolította s az így szabadon maradt helyeket sárguló levéldarabokkal maszkozta. Számos bogár röpkedett az ilyen virágok körül, de egy se szállt rájuk, míg ha mézet tett beléjük, számosan keresték fel s szívták a mézet. Mihelyt kifogyott a méz, azonnal megszűntek a bogarak a virágot felkeresni s benne méz után kutatni.

Ily módon tehát a 3-ik tétel is fényesen be van bizonyítva. *A nektár az, a mi a bogarakat oda csalogatja* (Biologisches Centralblatt, 1887. Nr. 16.)

⊙ Van-e befolyással a meleg a fiasításrothadásra? E. Regnier (Boufarick, Algir) azt állította, hogy ő Tuniszban sohasem észlelt fiasításrothadást s nagyon valószínű, hogy Algirban, Tuniszban nem fordul elő. Egyiptomban, Palesztinában, Cyprus szigetén, Algirban, Tuniszban, Syriában csakugyan Ph. Baldensberger 15 évi vándorlása alatt soha sem észlelte, pedig ezer meg ezer kaptárt és kast vizsgált át. Azonban téves Regnier azon állítása, hogy az Algirból Franciaországba transportált kas megkapja, a Franciaországból Algirba szállított ellenben nem kapja meg a fiasításrothadást. Mert megkapja, ha inficiált területről szállítják. A fiasításrothadás spontán nem áll elő. Ha a fiasítást a hideg vagy a meleg öli meg, ha

aztán engedjük elrothadni s beszáradni, mégse áll elő a fiasítás-rothadás. Mert okvetlenül szükséges a sporák bevittele. A sporákat pedig tudvalevőleg csak az erős fagy és forró víz öli meg.

Dadant írja a Langstroth műve második kiadásában, hogy lakhelyén Illinois államban (Amer.) soha sem észlelte, a mi jó bizonyítéka annak, hogy a fiasítás-rothadás nem olyan betegség, a mely uralkodnék a hidegebb égtájakon, ha nem viszik oda be. Annyi bizonyos, hogy a mérsékelt égövben, nedvesebb légkörben könnyebben fejlődik s terjed, mint a meleg tájakon, hol a nyár forró és száraz. 1885-ben Pinkerton (amerikai) Beyruth mellett méhest létesített s Ausztriából hozatott mülépet és eszközöket s kitört nála a fiasítás-rothadás. Méhesét fölégette s többé nem volt baja fiasítás-rothadással. Czikkiró fivéreinek volt 80 parasztkassa, a mi 6—700 keret fiasítást adhat. Az átlakolás juniusban történt, mikor árnyékban 30 C. meleg volt. A méh itt nem volt elég s a fiasítás megrothadt. Ilyen állapotban más kaptárokból osztatott szét. Kitakarították szépen s nemcsak, hogy nem tört ki a fiasítás-rothadás, hanem még szépen hordottak mézet is.

Megtörténik, hogy a fészket februártól kezdve igen gyorsan akartuk bővíteni s ezért mülépeket iktattunk közbe, ilyenkor a méhek kénytelenek voltak sok esetben a fészkek központjától távol levő fiasítást elhagyni, mely meghűlvén, meőrothadt, még sem állott elő a ragadós költés-rothadás, pedig ez időben nedvesség van elég. Tehát nem az éghajlat miatt nem lépett fel, hanem azért nem, mert Palesztinában még nincsenek jelen a ragadós költésenyv spórái. Az ingó szerkezetű kaptárok nem léjrehozói, hanem terjesztői a veszélyes betegségnek, főleg, ha tudatlan kezdőnek, vagy hanyag méhésznek kerül kezei közé a méhcsalád.

Fr. Cheshire a beteg családot következővel gyógyítja: 8 gr. karbolsav + 3360 gr. syrurphoz. Ezzel táplálja a beteg családokat. De nem mulssza el tanácsolni az olyan méhésznek, kinek nincsen elég ideje, a megtámadott család kaptárát égesse el. (Revue internationale d'Apiculture 1897. Nr. 7. Ph. Baldensperger.)

Ragadós fiasítás-rothadás gyógyult esete. Debacker úr Dhálonhoz közel bérelt egy kertet a tavaly ősszel, méhest szándékozván beállítani. A kertben 9 szalmakast talált, s mert a családok nagyon gyöngék voltak, egyesítette őket. Már október közepe felé volt.

Egyesítés közben vette észre, hogy egyik család erősen meg van támadva a büzös fiasításrothadástól, a kilencz közül különben 6-ban volt többé-kevésbé elterjedve a kór. A 9-et 4-be egyesítette, a melyeknek t. i. a legjobb volt építményük s a Cowan előírása szerint salicylsziruppal kezdette etetni őket. (Salicylsav 14 gramm, Borsavas sziksó 14 gr., Viz 1 liter $\frac{1}{4}$.)

Első nap nem fogadták el. Mézzel látta el őket. 15 nap mulva új lépeket talált és a sejtek kí voltak tisztítva s tele töltve sziruppal. A tapaszthoz s minden a kasokhoz tett anyagba elegyített salicylsavat. Még novemberben is jó ideig így etette őket. De mert kénytelen volt a következő februárig abbahagyni az etetést, a mikor is nagyon jó állapotban találta a családokat. Ujra alkalmazta a tetőt s naphtalint használt. A tavalyi legrosszab szép, erős család lett és nyoma sem volt a beteg álczáknak. Ha a betegség csupán az ő telepén lépett volna fel, elégette volna őket, de mert a környéken több helyütt volt, czélszerűnek ígérkezett megpróbálni gyógyításukat.

Kaptárokban telet családjai közül egy se volt ennyire előhaladva.

Ezt tapasztalva, 12 családot lakolt át s a környezetüket vas-kénnel (porrátörve) hintette be s naphtalint alkalmazott.

Ezen a környéken panaszkodtak folyton, hogy a méhészkedés nem sikerül néhány év óta, mert a családok folyton gyöngék és elpusztulnak. Természetes, mert szalmakasokban nem lehet úgy ellenőrizni a kór terjedését, mint keretes kaptárban. (Revue Internationale l'Apiculture 1897. Nr. 7.)

Adatok a hazai méhészeti irodalom tót nyelvű termékeiről.

A hazai méhészeti irodalom teljes ismeretéhez alig juthatunk, mert lehet oly érdekes, sőt tanulságos mű is, melynek minden példányai elkallódtak, tönkre mentek. Minden méhésznek kötelessége lévén azokat kegyeletos emlékezetben tartani, kik hazánkban a méhészet terjedésén fáradoztak, a hasznos ismereteket terjesztették, tiszteletteljes megemlékezést érdemel *Glosius János* ev. lelkes Rosotáron, ki tót nyelvű atyánkfiait oktatta a méhészetre és

•Obsah potrebných nauceny a pravidel vedle kterych se ocely

rozssatne a z uzitkem opatrovati dagi« czimü méhészeti munkát adott ki Besztercebányán, Tumler Ján. Józsefnél 1792-ben. Glosius munkájában többnyire helyes nyomokon halad.*

Jansch Antal munkája tót nyelven is megjelent. »Vytach s Novom Ocelare« czim alatt Szokolczán 1775-ben.

Még ennekelőtte nyomtatott Toldy József méhészeti munkája tót nyelven, Janiss fordításában

Bizony óhajtandó volna, ha a kifejlett méhészeti irodalmunk régi emlékei az utókornak fenntartatnának. **Valló János.**

Az 1896-iki év a II. méhészeti kerületben.

Az 1896-iki év a II. kerületben a legszerencsétlenebb évek közé sorolható. A szép, bár késői tavasz, a méhtörzseknek szerencsés kitevelése biztató reményeket keltettek mindenkiben; azonban a bekövetkezett sok esőzés, viharok, jégverés stb. a florát kevés hely kivételével — teljesen tönkre tette, olyannyira, hogy a megmaradt s jól kitevelt anyaörzsek, ép úgy, mint a rajoknak legnagyobb része elveszett, a megmaradottakat pedig csak sokszoros egyesítéssel és a még hiányzó táplálék benyújtásával lehetett a teletetésnek átadni. Félő azonban még mindig, hogy ezeknek is egy nagy része késői tavasz esetén el fog pusztulni

A II. méhészeti kerületben a rendes körutak csak július hónaptól kezdve foganatosítottak, mivel az illetékes szakközeg ápril, május és június hónapban az ezredéves kiállításnál volt elfoglalva. Juliusban azonban már meg lettek tartva a rendes előadások s október végéig 37 helyen 57 napon át lett mind elméleti, mind gyakorlati előadás tartva.

Különös súly lőn fektetve a m. kir. földmives iskolákra Szt.-Imrén és Pápán.

A szent-imrei földmives iskola két ízben részesült 3—3 napon át méhészeti oktatásban; júliusban, a mikor a növendékek az elméleti előadások után a műrajkészítésre lettek oktatva, és októberben, midőn a betelelés eszközöltetett. Ezen jónevű intézetnek méhészete egyezersmindenkorra biztosítva van, a mennyiben az 1894-ik évben a nagyméltóságú földmívelésügyi m. kir. ministerium által engedé-

* Ezen munkát ft. Zvada jablonkai plebános ur szívesességéből ismertem meg, kinek birtokában is van 1 példány.

lyezett 4 méhcsalád 10 erős minta-törzsre szaporodott, azonfelül Hauer Géza igazgató és a tanári kar gondos felügyelete azoknak fenmaradását biztosítja.

A pápai m. kir. földmives iskolának még nincs méhészete, bár annak felállítása iránt még 1895-ben tettek meg mind az igazgatóság, mind pedig a méhészeti felügyelőség részéről a lépések. Ezen hiány feltűnően volt észlelhető augusztus hóban, midőn a nagym. vallás és közoktatási ministerium által a mezőgazdasági ismeretek elsajátítása végett az ország minden irányából államsegélylyel ide rendelt 21 néptanító részére rendes tanfolyam tartatott. Az intézeti méhes hiányában az előadások csakis az elméletekre szorítkozhattak s így ugyszólván csak félmunka végeztetett; tekintve azonban az intézet állami jellegét, remélheti, hogy az a közel jövőben fel fog állíttatni.

Államsegély-kölcsönnel fentartott méhészet van a II-ik kerületben 12, melyek közül kitűnő állapotban van 4, tűrhető állapotban 7, elhanyagolt, mondhatni rossz állapotban 1. Az okszerű méhészkedésben különösen kiemelendők Kántor János kaposmezői tanító, Tantó János n.-kajdócsi ref. lelkész, Hütter Lajos n.-kanizsai ág. hitv. lelkész és Péczter Ignác ordai tanító. Az okszerű méhészet terjesztése körül dicséretet érdemelnek Kántor János, Péczter Ignác és Tantó János.

Tanítóképzőintézet van a II. kerületben 6. A csurgói és csáktornyai állami, a pécsi r. kath. püspöki, a győri r. k. püspöki, a soproni ág. hitv. és a felső-lövői ág. hitv. tanítóképző-intézet.

A csurgói állami tanítóképző-intézet szép méhese üresen áll, bár az igazgató mindent elkövetett annak benépesítésére. Állítása szerint a méhcsaládok évről-évre elpusztulnak; nincs tehát kizárva, hogy itt költésenyves méhessel állunk szemben.

A csáktornyai állami tanítóképző intézet méhesében egy törzs van; az igazgatóság részéről azonban felterjesztés tétetett annak benépesítése iránt.

A győri r. k. püspöki képezdének nincs méhese, csupán a méhészeti eszközökkel rendelkezik szemléltetés céljából. A növénydek a közelfekvő Révfalu községben Láng Ignác úr méhesében tanulják meg a gyakorlati dolgokat.

Ezen képezdénél kívánatos lenne kellő helyiség hiányában egy egyszerű s szabadon álló 6-os kaptárt felállítani, hogy az intézeti növendékek az időszerinti különféle jelenségeket megfigyelhessenek.

A soproni ág. hitv. tanítóképző intézetnek egyszerű, de a kívánalomnak teljesen megfelelő és eléggé jól berendezett méhese van; ugy szintén a felső-lövői ág. hitv. tanítóképző intézetnek is, mi minden esetre az intézetet fentartó felekezeti hatóságnak ép úgy mint az igazgatóságnak dicséretét vonja maga után.

Elméleti és — többé-kevésbé — gyakorlati oktatásban részesülnek az összes képezdénél a növendékek. A méhészet a mezőgazdasági tananyag keretében lesz előadva, és abból vizsgálatot is tesznek.

Az egyszerű méhészet a II-ik kerületben — különösen az utóbbi években — nagy lendületet vett. Ez a mi derék szorgalmas magyar népünk nemcsak nagy fogékonyságot, hanem elég kitartást és jóakaratot is tanusít a méhészet iránt; ezt bizonyítja azon jelenség, hogy a hirdetett méhészeti előadásokat még a legnagyobb munkaidőben is hallgatják az elégedetlenség szavát, mivel kevés oktatásban részesülnek. Ezeknek megnyugtatóására legyen elég azon körülmény tudása, hogy egy-egy vándortanítónak 10—15 vármegegyeje van, s hogy azok legnagyobb buzgóságuk mellett sem tudnak az egyes kívánságoknak eleget tenni. Ha azonban bárki is méhészeti oktatásban részesülni kíván, s eziránti óhaját kellő időben a kerületi méhészeti vándortanítókkal közli, azok szives készséggel fognak a kérelemnek helyt adni.

Abaffy József.

Urambátyám levelei.

VII.

Az anyátlan méhcsaládok meganyásítása és a gyengék egyesítése igen fontos teendője a méhésznek, és azt september hónapban már nem lehet halasztani.

Az anyásítás kétféleképpen történhetik most: t. i. vagy egy magára a termékeny anyát adod be egy másik családból, (vagy anyanevelőből), vagy pedig az anyát *népével együtt*.

Addig, a míg a nép magának anyát nevelhet, vagy anyanevelésre alkalmas, beboltozott anyaházakat lehet találni: ha elég

erős az anyátlan törzs, nem szükséges, hogy az anyásítás alkalmával egyszersmint egyesítsd is a családokat, de már szeptemberben az anyanevelés csak kivételképen sikerülhet, sőt azt ajánlom, hogy a mikor az anyátlan családnak anyát adsz: egyszersmint egyesítsd a népet is.

A törzsök egyesítése egyáltalában csak előnyére lehet a teletőbe bocsájtott méheknek, mert annál biztosabb a teletés, minél népesebb a kas.

Ha a nép nélkül akarod végezni az anyásítást, akkor sem nélkülözheted az anyazárót (anya kalitka), minthogy a szabadon bebocsájtott anyát rendszerint leölik.

A néppel való egyesítés akképen történik, hogy a kaptárban, a mézes kamra feljáróját befeded sodronyból való rosta szövettel, hogy a méhek a költő kamrából fel ne mehessenek és azután azt a családot, a melyet egyesíteni akarsz, a keretekkel együtt berakod a mézkamrába; ha nem fér be valamennyi keret, a künnmaradottakról besöpröd a népet, vigyázva, hogy az anya sérülést nehogyan szenvedjen. Ha a mézkamrába helyezett családot ott tartod vagy 2 napig, egyszaguak lesznek és akkor már biztosan lehet egyesíteni a 2 családot, a mi nem történik másként, mint úgy, hogy a sodronyszövetet helyéből elmozdítjuk, akkor t. i. mikor a méhek lecsendesedtek, a mi 24 óra alatt rendszeren megtörténik, mire a két család népe barátságosan egyesül. Még biztosabb a békességes egyesülés, ha a sodronyszövet eltávolítása után cukros, vagy mézes vízzel megpermetezzük az egyesítendő családot.

Most már úgy rendezed el a családokat, hogy tavaszig többet ne háborgassad. Bőven el kell látnod télirevalóval, hogy szükségét semmi körülmények között ne szenvedjenek. Inkább tavasszal végy el valamit a fölöslegből, mintsem arra légy kényszerítve, hogy télen etess, mert a méhek téli háborgatása mindig káros, és a család életébe is kerülhet. Az eltelelésnél arra is figyelemmel legyél, hogy elegendő levegője legyen a családnak és helye, hova magának a téli fészket előkészítse. A legbelső két keret legyen üres, a felső méhkenyeres. A méhkenyér nélkülözhetlen eledele a méheknek; gondod legyen, hogy az ne hiányozzék. Az alsó keretek lehetnek üresek vagy legfennebb egy kevés méz legyen

azokban, a mi lehet fedetlen méz is, mert az az őszi fogyasztásra szükséges, hogy ne kezdjék fogyasztani a téli készletet idő előtt.

A melyik családban a méhek *legalább* hat keretet nem fednek: azt nem érdemes elteletni; az ilyen apró családokat egyesíteni kell. Minél erősebb a telető család, annál biztosabb, hogy szerencsésen kiállja a telet s annál nagyobb öröme lesz abban majd a tavaszon.

A családok téli rendezése után addig, a míg a hűvösebb idő be nem áll, nem kell sem a mézkamrát, sem a költő kamra ablaka háta mögötti tért még kitömni, mert a tömés következtében a kaptárban hiányozni fog a szükséges légáram, a mi a népnek ártalmára lehet.

Vegyesek.

— *Méhészeti előadások.* A méhészeti vándortanítók f. év szeptember havában az alábbi napokon és helyeken tartják előadásait:

1. *Tóth* János első kerületi, székhelye Jászberény. 6-án Kecskeméten a földmives iskolánál. 7-én Kecskeméten a városban. 9-én Istvántelken, a kertészképző intézetnél. 10-én Fóthon. 11-én Veresegyházán. 13-án Vámos-Györkön. 14-én Hatvanban. 15-én Jászfényszarun. 16-án Monostoron. 17-én Jász-Felső-Szent-Györgyön. 18-án Jákóhalmán.

2. *Abaffy* József, második kerületi, székhelye Szegszárd Folyó évi július hó 17-én 39511 sz. a. kelt ministeri rendelettel a hónap első napjától kezdődőleg a sárvári m. kir. tejjgazdasági szakiskolánál méhészeti tanfolyamot tart.

3. *Valló* János, harmadik kerületi, székhelye Pozsony-Ligetfáln. 6-án Lőrinczin (délután). 7-én Csécsén (délelőtt) 8-án Vizsláson (délután). 9-én Salgó-Tarjánon. 10-én Somos-Ujfalun. 12-én Selmezbányán. 13-án Bélabányán. 14-én Steffulton.

4. *Rózsa* János, negyedik kerületi, székhelye Miskolcz. 2-án Farkasfalván. 3-án Forgolányon. 4-én Halmin. 5-én Túr-Terebesen. 6-án Nagy-Gérczen. 7-én Turzón. 8-án Bábonyon. 9-én Aklin. 10-én Fakete Ardón. 11-én Mátyfalván. 12-én Verbőczön. 13-án Salánkon. 14-én Tisza-Kereszturon.

5. *Forgách* Lajos, ötödik kerületi, székhelye Békés. 21-én a szarvasi ág. evangélikus, 23-án az aradi állami, 24-én az aradi gör. keleti, 25-én a nagyváradi gör. kath., 27-én a nagyváradi róm.

kath., 28-án a szatmári r. kath. tanítóképezdénél, és 29-én Debreczenben a földmives iskolánál

6. *Abend* András, hatodik kerületi, székhelye Nagy-Eyed. 10-én Székely-Kereszturon a tanítóképezdénél. 11-én Székely-Udvarhelyen. 13-án Csik-Szeredán, 14-én Csik-Szent-Királyon 15-én Tusnádon. 16-án Kászonfaluban, 18-án Kézdi-Vásárhelyen, 19-én Kovásznán. 20-án Sepsi-Szt.-Györgyön. Budapesten, 1897. aug. 23-án (I. ker. Krisztina-körut 91. sz. a.) Kovács Antal, méh. felügyelő.

— *Hogyan kell mézzel malaga- és madeirabor-utánezatot készíteni?* Malaga-utánezat: A legszebb és a legérettebb szőlőt válasszuk ki s jól összetörve, mézzel elegyítjük 2 $\frac{1}{2}$ kiló tömt szőlőt számítva egy kiló mézre. 3 napig forni engedjük, aztán üvegekbe töltve hagyjuk forrását befejezni, az üveg száját 4 rétfogott vászonnal kötvén le csupán. Kiforrás után lehuzzuk, derítjük, újra lehuzzuk. Három hét alatt kész az egész.

Madeira-utánezathoz a legszebb és legérettebb fehér szőlő levét használjuk 2 liter szőlőlevet számítva egy kiló mézre.

Calixte Moulin (Gannac, Allier, Franciaországban) az ilyen borutánezatok készítője 100 literenként adja el. 13—14 fokosok különböző színben s zamatban, literét 1 frank 75 centime-val számítva. (Revée internationale d'Apiculture, 1897. Nr. 7.)

— *Méhészársaimhoz.* A Sötétköpiük készítését Zemlényitől elvettem és Tapasztó Pál ungvári asztalosmesternek adtam át, kinek szalagfürésze lévén, a kereteket pontosan készítheti, de a borítatlant adhatja csak 3 frtérf, a borított 3 frt 50 kr. Tőle megrendelhető a méhszedítő láda, mely a méhek átlakolása és egyesítésnél nélkülözhetlen, megküldi kívánatra a Cserő ungvári vaskezdő által utasításom szerint készítettett keretfogót 50 krért és méhseprő-kefét 30 krért.

Viaszválasztó présemet magam szállítom. A Sötétköpiükhoz utasítást fogok nyomtatni, melyben íeírom, miként lehet az országos Dzierzon-féle köpiükben, a méhekre veszélyes Hanemann-rácsot nélkülözni, a Sötér rendszere szerint. Csap, Ungm. 1897. august. 23. BacsKay Sámuel, a Csap és vidéke méhészkör elnöke.

— *Méz- és viasz-árak.* Franciaország. Méz. A legfinomabb méz elég bőséges — aránylag — de a szép fehér, vidéki méz már kevesebb s az eddigi értesülések szerint a legjobb méztermő vidék

keken gyöngé volt a mézszüret. Remélhető azonban, hogy a tavalyi árak megmaradnak. 100 kgr. 80—85 fr.

A legfinomabb méz ára hanyatló: 100 kgr. = 115 - 120 fr.

A keretes méz aránylag ritka. 500 gr.-os keretek ára 1 fr. 25 centime.

Viasz. Mint eddig 120—140 fr.

Marseilleben az utóbbi hetekben nagyon gyöngé a vásár. A behozatal nagyon kevés.

Algiri 305 fr., tunisi 210 fr., corsikai 320 fr., levantei 340—350 fr., marokkói 310—320 fr., mozambiquei 330—340 fr. 100 kgr.-ként helyben.

Olaszország. Eddigi jelentések közepes és rossz mézhozamról értesítenek. Az árak 100 kgr.-ként 80—90 lira. — Viasz. Kevés vásár, változó árakkal.

Amerika: Chicago. Keretes mézben sokkal nagyobb a kínálat, mint a kereslet, mely az év ezen szakáiban rendszeren korlátolt.

Első minőségű fehér keretes méz 12 c. Nr. 1. 10—11 c., sötét nincs a piacon. Fehér, pergetett méz 5—6 c., mézszinü 4—5, — Méhviasz 26—27

New-York Ez idei méz után elég jó a kereslet. Californiai, világos mézszinü $4\frac{1}{2}$ — $4\frac{3}{4}$ c. Californiai fehér 5— $5\frac{1}{4}$. Délvidéki 50—55 c. minőség szerint. Méhviasz 25 c.

Philadelphia. Ugy keretes, mint szép pergetett méz elegendő van. Fehér keretes méz Nr. 1. 10 c., első minőségű 11—12 c. — Pergetett mézszinü 4 c., fehér 5— $5\frac{1}{2}$.

A szerkesztő postája.

— *K. J.* úr. Szolnok. A munkás méhsejtben talált pupos fiasításból még nem lehet az ályaságra következtetni. Épen ellenkezőleg, az ályanyák, tapasztalat szerint előbb a heresejteket petézik be, s csak abban az esetben petéznek a munkás méh sejtekbe, ha nincs elegendő heresejt. A terméketlen anyák szoktak a munkás méh sejtekbe petézni és ezeket a sejteket, a méhek, a bepetezés után építik magasabbra. Ha azonban a költés rendetlen, t. i. szorványos, egymás mellett van pete, beboltzott báb és fedetlen fiasítás: akkor bizonyosra veheti, hogy ályanyaság van jelen. Az a körülmény, hogy a kaptár a szabad ég alatt van, ne akadályozza az építmény szétszedésében, mert nap lementekor a szabadban is végezheti, de ha arra alkalmas idő nincs, erre a munkára jó a zárt helyiségis, a honnan a kiszabadult méheket ki lehet bocsájtani, — *Tátra.* Kétségen kívül ott is lehet haszonnal méhészkedni, hiszen

még a 80-ik szélességi foknál is méhészkednek, a hol csak három hónapig repülhetnek ki a méhek, a tél pedig olyan hideg, hogy a higany megfagy. Ajánlatos azonban, hogy csak erős családokat szerezzen, különösen pedig, hogy a telelőbe még közepes családokat se hagyjon. — **K. J.** úr Besztercze. A kérdésre lapunk címlapján megtalálja a feleletet.

— **Tagsági díjat fizettek: 1894-re köri tagok:** Nagy Károly, Puika Stefán. **1895-re köri tagok:** Nagy Károly, Zajzon Károly, Csaba György, Puika Stefán. **1896-ra rendes tagok:** Harmath Lajos, Sneff József, Szénássy Ferencz, Vimmer Kálmán. **1896-ra köri tagok:** Csuka Mátyás, Csaba György, Csiba György, Csiki János, Gáber János, Garda Márton, ifj. Gebé Andor, Homoky Antal, Hadnagy Mihály, Kopinecz Antal, Kerezsi Lajos, Kende Zsigmond, Kriza Sándor, Jakovics János, Lőrinczy Lajos, Marosi Pál, Margócsi József, Kisújszállási méhészegylet, Nagy Károly, Puika Stefán, Pannlin Tivadar (1—1 frt). Szalasi József, Szenkovics Márton. Tófalvi István, Zajzon Károly. **1897-re rendes tagok:** Benkő Béla (első félév), Borszéki Soma, Babós József, Barabás Károly, Czehe Imre, Fadgyas Sándor, Gelteh Lajos, Hives Pál, Harmath Lajos, Vinczellér-Iskola (N.-Enyed), Kálmán János, Kommenda István, Kozáky Jenő, Kirvai méhész-egylet, Aicsik-Kászoni méhészkör, Gazdasági tanint. hallgatóinak Olvasó-köre (Monostor). Patka Venczel, Palatkás István, Réthi Árpád, Sneff József, Téglás Sándor, Ulicsny Károly, Vadászfy Jenő, Szilágyi Rezső. **1897-re köri tagok:** Agoston Béla, Benedikty János. Biszkup Béla, Báthy Gedeon, Balogh Sándor, Baka Antal, Baka János, Baka József, Balási Sándor, Balló Károly, Bartha Ignác, Benedek Gábor, Buzás Elek, Cser Béla, Csiba György, Csiszér Ignác, Csoboth István, Dicső Endre, Deák Gerő, Az Erdélyi Gazdasági Egylet (150 frt). Guthy József, Gajdos István, Gebhardt Imre, Gábor János, Gurey Elek, Göbölös Károly, Garda Márton, ifj. Gebé Andor, Hubrich Hugó, Homoky Antal, Hudivók János, Horváth János, Haiszer Henrik, Ilykovits Bazil, Oláh-láposi népiskola, Jakab Antal, Jakovics János, Kende Zsigmond, Kecskeméty Lajos Naményi Konez István, Kaffka Béla, Kopinecz Antal, Kaszner Ede, Kajosa József, Kristó István, Leck Lajos, Listár Péter, Lőrinczy Lajos, Lacz János, V. Mészáros Endre, Molnár János, Margócsi József, Mezei Mór, Kisújszállási Méhész-egylet, Márton Ferencz, Márton László, Dr. Márton László, Nagy L. Sándor, Nagy Mihály Ladányi, Németh Péter (15 frt), Osztragonác Ferencz, Oltosy Ferencz, Páll Antal, Plander Kálmán, Paulisinecz János, Polya József, Pajor Tamás, Puika Stefán, Panulin Tivadar, Péter Balázs, Rajz József, Rejtő Adolf, Répay László, Suhajda Béla, Takács Ignác, Tary Károly, Thamó Gyula, Thaisz Lajos, Tamás Imre, Todor István, Veress Lajos, Veress Ignác, Szilágyi Eleonora, Szilágyi György, Szuchár János, Szabó László, Sztolár Adolf, Zeisler Lajos, Xantus Dávid.

Kolozsvárt, 1897. augusztus hó 22-én.

Bíró Gyula,
egyl. pénztárnok.

Tartalom: Megtermékenyedik-e az anya, miután már terméketlenül petézni kezdett? *Valló János*, — Az anyásításról *Simay L. Tivadar*. — Az álnyás családok kezeléséről. *J. Fuhs Márton*. — Le a kénezzéssel! *Tóth Tamás*. — Szemle. — Adatok a hazai méhészeti irodalom tót nyelvű termékeiről. *Valló János*. — Az 1896-iki év a II. méhészeti kerületben *Abaffy József*. — Urambátyám levelei. — Vegyések — A szerkesztő postája. Tagsági díjak nyugtázása —

Szerkesztésért felelős: **Bodor László.**
